

Sygn. akt VI Ka 582/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Skowron

Sędziowie SSO Andrzej Żuk

SSR del. do SO Jarosław Staszekiewicz (spr.)

Protokolant Katarzyna Witkowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jeleniej Górze J. Ł.

po rozpoznaniu w dniu 20.11.2018 r.

sprawy M. Ż. ur. (...) w W.

s. K. i B. z domu S.

o wyrok łączny

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 25 lipca 2018 r. sygn. akt II K 372/18

I. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej kary łącznej grzywny - pkt III i IV części dyspozytywnej i umarza postępowanie o wydanie wyroku łącznego w odniesieniu do kar grzywny orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt 5 i 7 części wstępnej;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. F. kwotę 147,60 zł w tym 27,60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygnatura akt VI Ka 582/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze w sprawie II K 372/18 badał warunki do wydania wyroku łącznego wobec M. Ż., skazanego wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze z 30 czerwca 2017 r. w sprawie II K 211/17 za występki z art. 279 § 1 k.k. popełnione w nocy z 21/22 marca 2017 r. i z 27/28 marca 2017 r. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat,

- nakazowym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 17 lipca 2017 r. w sprawie II K 683/17 za występki z art. 178a § 1 k.k. popełniony 19 marca 2017 r. na karę 150 stawek dziennych grzywny liczonych po 20 złotych każda, którym orzeczono też środek karny w postaci prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkich kategorii w ruchu lądowym na okres 4 lat;

- Sądu Rejonowego w Złotoryi z 16 sierpnia 2017 r. w sprawie II K 325/17 za występki z art. 278 § 1 k.k., art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. popełnione 3/4, 5 i 8 kwietnia 2017 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za występki z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony 9 kwietnia 2017 r. na karę roku pozbawienia wolności, gdzie orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby;

- Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 23 sierpnia 2017 r. w sprawie II K 819/17 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z 15 grudnia 2017 r. w sprawie VI Ka 560/17 za występki z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione w okresie od 7/8 do 19/20 kwietnia 2017 r. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby;

- Sądu Rejonowego w Złotoryi z 1 lutego 2018 r. w sprawie II K 834/17 za występki z art. 289 § 1 k.k. popełniony 4 kwietnia 2017 r. na karę 300 stawek dziennych grzywny liczonych po 10 złotych każda;

- Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 7 lutego 2018 r. w sprawie II K 1600/17 za występki z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony 4 marca 2017 r. na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

- Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 16 marca 2018 r. w sprawie II K 684/17 za występki z art. 229 § 3 k.k. popełniony 16 marca 2017 r. na karę roku pozbawienia wolności oraz za występki z art. 178a § 1 k.k. popełniony 16 marca 2017 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, gdzie orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, karę 200 stawek dziennych grzywny liczonych po 10 złotych każda oraz środek karny w postaci prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkich kategorii w ruchu lądowym na okres 3 lat.

Wyrokiem z 25 lipca 2018 roku:

- na podstawie art. 86 § 1 k.k., art. 89 § 1a i 1b k.k. i art. 91 § 2 k.k. połączono skazanemu kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 1, 3, 4 i 7 części wstępnej wyroku i wymierzono mu karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono okresy zatrzymania w sprawach objętych wyrokiem łącznym tj. sygn. akt II K 211/17 od 28 do 29 marca 2017 r., oraz II K 819/17 - 20.04.2017 r. i 22.05.2017 r.;

- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. połączono skazanemu kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 5 i 7 części wstępnej wyroku i wymierzono mu karę łączną 400 stawek dziennych grzywny liczonych po 10 złotych każda;

- na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczono okres zatrzymania w sprawie objętej wyrokiem łącznym tj. sygn. akt II K 684/17 od 16.03.2017 r. godz. 18.15 do 18.03.2017 r. godz. 12.30 oraz dotychczas wykonane kary grzywny w sprawach sygn. akt II K 684/17 i sygn. akt II K 834/17;

- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 90 § 2 k.k. połączono skazanemu środki karne w postaci zakazów prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym orzeczone w pkt 2 i 7 części wstępnej wyroku i wymierzono mu łączny środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat;

- na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego łącznego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów zaliczono dotychczas wykonane okresy środków karnych w postaci zakazu prowadzenia pojazdów orzeczonych w sprawach II K 683/17 oraz II K 684/17;

- na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdzono, że pozostałe nie podlegające łączeniu rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach opisanych w pkt 1, 2, 3, 4, 5 i 7 części wstępnej wyroku, pozostawia się do odrębnego wykonania;

- na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałej części postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzono;

- na podstawie art. 29 ust 1 ustawy prawo o adwokaturze zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. F. kwotę 144 zł plus 33,12 zł VAT tytułem zwrotu kosztów udzielonej obrony z urzędu;

- na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku złożyła obrońca skazanego. Zarzuciła w niej rażącą surowość łącznych kar i łącznego środka karnego. Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie ich z zastosowaniem zasady absorpcji, z jednoczesnym zawieszeniem wykonania łącznej kary pozbawienia wolności.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

W odniesieniu do wysokości łącznej kary pozbawienia wolności, obrońca powoływała się na ścisły związek czasowy pomiędzy czynami skazanego, ich podobieństwo przedmiotowe, jak również na prawidłowe zachowanie M. Ż. po wydaniu wyroków skazujących. Można się zgodzić, że między większością czynów skazanego, za które wymierzano mu kary pozbawienia wolności, występuje podobieństwo – były występками przeciwko mieniu. Jednak ostatni wyrok skazujący – w sprawie II K 684/17 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze – dotyczył czynów innego rodzaju – przestępstw z art. 178a § 1 k.k. i z art. 229 § 3 k.k. Z pewnością wszystkie te czyny popełnione zostały w krótkich odstępach czasu – w marcu i kwietniu 2017 roku.

Trudno zgodzić się z apelującą, iż zebrany materiał dowodowy pozwala na stwierdzenie, że od czasu ostatniego skazania M. Ż. poprawił swoje postępowanie. Wynikać to może jedynie z faktu, że od wydania wyroku w sprawie II K 684/17 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze, do chwili, gdy zapadł zaskarżony wyrok łączny, a więc przez ponad 4 miesiące, nie został skazany w żadnej kolejnej sprawie. Nie dowodzi to jednak poprawy jego zachowania, tak krótki okres nie może przekonywać, że skazany nie będzie już naruszał zasad porządku prawnego. Ilość wyroków skazujących i czynów, za które karano skazanego przekonują, że jest on osobą znacznie zdemoralizowaną, której resocjalizacja nie przebiegnie tak szybko i łatwo.

Sąd rejonowy musiał więc określić wysokość kary łącznej pozbawienia wolności, mieszczącej się w granicach od 6 miesięcy do 2 lat. Uwzględniając stopień demoralizacji skazanego, zauważalną odrębność przedmiotową dwóch z jego czynów, podobieństwo, ale nie identyczność pozostałych, jak również ich zwartość czasową, mógł sięgnąć do zasady asperacji, tak samo odległej od absorpcji, jak kumulacji. Kara łączna roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności nie jawi się w tej sytuacji jako znacząco zbyt surowa. Brak było zatem podstaw do ingerowania w zaskarżony wyrok w tej części. Jak wspomniano w uzasadnieniu orzeczenia sądu I instancji, taki wymiar łącznej kary pozbawienia wolności, wymierzonej za czyny popełnione po 1 lipca 2015 roku sprawia, że nie można warunkowo zawiesić jej wykonania. Byłoby to sprzeczne z art. 69 § 1 k.k.

Utrzymanie wyroku sądu rejonowego w tej części w mocy sprawiło, że kolejne orzeczenie – o łącznej karze grzywny – było rażąco niesprawiedliwe. Decydując o tym, że kara pozbawienia wolności, wymierzona w sprawie II K 684/17 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze, będzie wykonywana w ramach bezwzględnej łącznej kary pozbawienia wolności, rozstrzygnięto, że przestaje być ona wykonywana jako kara z warunkowym zawieszeniem wykonania.

W omawianej sprawie obok kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczono również karę grzywny. Podstawą jej wymierzenia był art. 71 § 1 k.k. W sytuacji skierowania kary pozbawienia wolności do wykonania jako kary bezwzględnej, obowiązującą stała się więc regulacja z art. 71 § 2 k.k. Wynika z niej, że kara grzywny nie podlegała już wykonaniu.

Sąd rejonowy karę tę uczynił jednym z dwóch składników łącznej kary grzywny. Stało się to z naruszeniem zasady z art. 85 § 2 k.k., która stanowi, że zasadą jest łączenie jedynie kar podlegających wykonaniu. Prawidłowe sięgnięcie do tej reguły w niniejszej sprawie sprawiłoby, że do wydania rozstrzygnięcia o łącznej karze grzywny by nie doszło – jedna z dwóch kar jednostkowych tego rodzaju nie podlegała już wówczas wykonaniu wskutek orzeczenia łącznej bezwzględnej kary pozbawienia wolności. W tej sytuacji orzeczenie było rażąco niesprawiedliwe – doprowadziło do wymierzenia kary łącznej w sytuacji braku podstaw do połączenia kar jednostkowych. Stanowi to naruszenie prawa materialnego – art. 85 § 2 k.k. - przynoszące tak daleko idące skutki.

Orzeczenie sądu I instancji w analizowanej części przyniosło równocześnie skutki niekorzystne dla skazanego – w miejsce pozostałej obecnie do wykonania jednostkowej kary 300 stawek dziennych grzywny, przy wysokości stawki 10 złotych, ze sprawy II K 834/17 Sądu Rejonowego w Złotoryi musiałby on wykonywać łączną karę 400 stawek dziennych grzywny po 10 złotych każda. Uzasadnia to uchylenie rozstrzygnięcia o tej karze łącznej i umorzenie postępowania w tym zakresie na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. Równocześnie uchyleniu podlegało orzeczenie o zaliczeniu okresu zatrzymania i kwot uiszczonych dotąd na poczet kar grzywny, z punktu IV części dyspozytywnej wyroku sądu I instancji.

Zarzut apelacji nie znalazł uznania w oczach sądu odwoławczego w odniesieniu do twierdzenia o rażącej surowości łącznego zakazu prowadzenia pojazdów. Niepoprawność w naruszaniu reguł prawa przez skazanego nie pozwala na to, aby środek ten orzec z zastosowaniem zasady absorpcji. Z tego powodu rażąco surowe nie było ustalenie jego wysokości na 5 lat.

Z podanych powodów zarzut apelacji nie mógł wpłynąć na zmianę zaskarżonego wyroku. Wniesienie odwołania spowodowało natomiast modyfikację orzeczenia sądu I instancji, dokonaną z urzędu, na podstawie art. 440 k.p.k. W pozostałej części rozstrzygnięcie to należało utrzymać w mocy.

Na rzecz obrońcy z urzędu skazanego – adw. K. F. - orzeczono od Skarbu Państwa kwotę 147,60 złotych z tytułu reprezentowania skazanego w postępowaniu odwoławczym (§ 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 X 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu), w tym 27,60 złotych jako podatek VAT.

Ze względu na to, że skazany nie uzyskuje dochodów i nie posiada majątku, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono go od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.